

Velvoitteen asettaminen maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 182 §:n tarkoittamassa hallintopakkoasiassa

Lupa- ja valvontalautakunta 04.03.2025
454/10.03.00.10/2025

Valmistelu ja lisätiedot
Rakennustarkastaja Jani Parkkisenniemi,
jani.parkkisenniemi@porvoo.fi

Tiivistelmä

Rakennusvalvonta on myönnetyn rakennusluvan perusteella kehottanut kiinteistön 638-12-902-2 omistajaa määräpäivään mennessä toimittamaan aikataulun rakentamisvelvoitteen täyttämistä (väestönsuojan rakentaminen). Rakennusvalvonnan ja Porvoon kaupungin toimitilapalveluiden välisten keskustelujen ja kehotukseen saadun vastineen perusteella väestönsuojaa ei aiota rakentaa.

Kiinteistön yksilöinti:
638-12-902-2

Omistaja/haltija:
Porvoon kaupunki
PL 23
06101 Porvoo

Porvoon Toimitilapalvelut
[REDACTED] Toimitilajohtaja

Porvoon Toimitilapalvelut
[REDACTED], Rakennuttajapäällikkö

Kuvaus asiasta

Porvoon kaupunki on hakenut rakennuslupaa uudelle koulurakennukselle kiinteistölle 638-12-902-2. Rakennuslupa 638-2022-218 (Liite 1) on myönnetty 26.4.2022. Myöntämisen yhteydessä on myös tullut velvoite rakentaa väestönsuoja. Luvan hakemisen yhteydessä on haettu lykkäystä väestönsuojan rakentamisvelvoitteeseen. Rakennus- ja ympäristölautakunta on myöntänyt lykkäystä rakentaa väestönsuoja 18.9.2023 asti. Väestönsuojaa ei rakennettu määräaikaan mennessä.

Porvoon kaupungin rakennusvalvonta on lähettänyt kehotuksen 23.10.2023 (Liite 2) täyttää rakentamisvelvoite ja toimittamaan selvityksen väestönsuojan rakentamisen aikataulusta.

Porvoon kaupungin toimitilapalvelut on antanut vastineen kehotukseen 23.10.2023 (Liite 3). Perustelut vastineessa:

””Porvoon toimitilapalvelut katsoo, että väestönsuojavelvoitteen rakentamismääräys tulkittu virheellisesti eikä tarvetta uuden väestönsuojan rakentamiselle ole.

Pelastuslain 11 Luku 71 §; 3. momentissa 1 todetaan, että ”samalla tontilla tai rakennuspaikalla jo olevia rakennuksia, joita varten on väestönsuoja, ei oteta huomioon uudisrakennuksen väestönsuojan rakentamisvelvollisuutta määrättäessä eikä myöskään rakennuksia, joiden osittaisesta loppukatselmuksesta on kulunut yli viisi vuotta ennen rakennuslupahakemuksen vireille tuloa”.

Edellä mainittuun viitaten haemme vapautusta väestönsuojan rakentamisvelvoitteesta.””

Porvoon kaupungin rakennusvalvonta on antanut vastineen (Liite 4) Porvoon toimitilapalveluiden vastineeseen 3.11.2023. Perusteluissa, miksi kehoitus pysyy voimassa, on kerrottu lyhyesti lainattuna seuraavasti:

””Rakentamisvelvoitetta määrättäessä samalla tontilla oleva rakennus on huomioitu.

Pelastuslainkohta, ”eikä myöskään rakennuksia, joiden osittaisesta loppukatselmuksesta on kulunut yli viisi vuotta ennen rakentamislupahakemuksen vireille tuloa.” Samalla kiinteistöllä sijaitsee yleissivistävien oppilaitosten rakennus (PRT103574718X), jonka osittainen loppukatselmus on ollut 18.9.2017. Rakennuslupa 638-2022-218 on myönnetty 26.4.2022. Osittaisesta loppukatselmuksesta on alle viisi vuotta, jolloin olemassa oleva rakennus tulee huomioida ja täten olemassa olevan väestönsuojan kapasiteetti jää alimitoitetuksi.””

Asiassa on pidetty Teams-palaveri 17.11.2023 (muistio liitteenä, Liite 5), jossa on olleet mukana Porvoon kaupungin lakimies [REDACTED] [REDACTED], Porvoon toimitilapalveluiden toimitilajohtaja [REDACTED] ja rakennuttajapäällikkö [REDACTED] sekä Porvoon kaupungin rakennusvalvonnan rakennusvalvontapäällikkö [REDACTED] ja rakennustarkastaja [REDACTED]. Palaverissa ei esitetty rakennusvalvonnan mielestä uusia asianhaaroja, joiden perusteella rakentamisvelvoite tulisi purkaa.

Rakennusvalvonta aloitti asian valmistelun lupa- ja valvontalautakunnan käsittelyyn hallintopakkoineja varten. VS kaupunginjohtaja käytti asiassa direktio-oikeutta ja asiasta pidettiin uudestaan palaveri 27.5.2024 Nimbus-talossa (muistio liitteenä Liite 6), jossa läsnä olivat kokousmuistion mukaiset henkilöt. Palaverin jälkeen kaikki olivat yhtä mieltä, että väestönsuoja tulee rakentaa ja palaverissa sovittiin, että hankkeeseen ryhtyvä (Porvoon kaupungin toimitilapalvelut) aloittaa ensi tilassa hankkeen toteutusmahdollisuuksien selvittämisen ja että toteutuskelpoisen väestönsuojarakennuksen rakennuslupahakemus on jätetty vuoden 2024 loppuun mennessä.

2024 vuoden loppuun mennessä rakennuslupahakemusta ei ollut jätetty.

Perustelut asetettavalle hallintopakkeihin

Pelastuslain 379/2011 71 §:n 2.momentissa sanotaan seuraavasti:

”Väestönsuoja on rakennettava rakennusta tai samalla tontilla tai rakennuspaikalla olevaa rakennusryhmää varten, jos sen kerrosala on vähintään 1 200 neliometriä ja siinä asutaan tai työskennellään tai oleskellaan muutoin pysyvästi. Teollisuus-, tuotanto-, varasto- ja kokoontumisrakennusta varten väestönsuoja on edellä tässä momentissa säädetystä poiketen rakennettava, jos rakennuksen tai rakennusryhmän kerrosala on vähintään 1 500 neliometriä. Väestönsuojan rakentamisvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos tontilla tai rakennuspaikalla tai yhteisessä väestönsuojassa on ennestään tässä laissa ja sen nojalla annetuissa asetuksissa säädetty määrä vaatimukset täyttäviä suojapaikkoja.”

Muistiossa (Liite 5) on sivulla yksi kirjattu toimitilapalveluiden näkemys, että rakennus on kokoontumisrakennus ja kerrosala on alle 1500 m². Rakennuksen kerrosala on myönnetyn rakennusluvan 638-2022-218 (Liite 1) mukaan 1334 m².

Rakennukseen ei sovelleta 1500 m² kerrosalarajaa, vaan rakennukseen sovelletaan 1200 m² kerrosalarajaa sen takia, koska rakennus ei ole teollisuus-, tuotanto-, varasto- tai kokoontumisrakennus vaan se luokitellaan yleissivistävien oppilaitosten rakennukseksi ja rakennuksessa työskennellään pysyvästi. Hallituksen esityksestä eduskunnalle (HE257/2010) Pelastuslain 71 §:stä kirjoitetaan seuraavasti väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta:

” Väestönsuojan rakentamisvelvollisuus määräytyy rakennuksen pääkäyttötarkoituksen mukaan. Määrittelyssä käytetään tilastokeskuksen ja rakennuslupaviranomaisten käyttämää rakennusluokitusta.”

Suomen Tilastokeskuksen Rakennusluokitus 2018 luokituksen mukaan, rakennus kuuluu luokkaan 08, eli opetusrakennuksiin ja alaluokkaan 082, eli yleissivistävien oppilaitosten rakennukset. Kokoontumisrakennukset kuuluvat luokkaan 07. Rakennusvalvonta käyttää rakennusluokituksessa Suomen tilastokeskuksen rakennusluokitusta.

Hallituksen esityksestä eduskunnalle (HE257/2010) Pelastuslain 71 §:stä kirjoitetaan seuraavasti, mitä tarkoitetaan pysyvällä työskentelyllä:

”Pysyvällä työskentelyllä säännöksessä tarkoitetaan vähintään yhden henkilön työskentelyä 8 tuntia arkipäivisin koko vuoden ajan tai vähintään kahden henkilön työskentelyä vähintään 6 kuukauden ajan 8 tuntia arkipäivisin.” Kyseisessä rakennuksessa ehto täyttyy.

Porvoon kaupungin rakennusvalvonta on myös perustellut ja tarkastellut asiaa Pelastuslain 379/2011 71 §:n 3.momentin näkökulmasta:

”Samalla tontilla tai rakennuspaikalla jo olevia rakennuksia, joita varten on väestönsuoja, ei oteta huomioon uudisrakennuksen väestönsuojan rakentamisvelvollisuutta määrättäessä eikä myöskään rakennuksia, joiden osittaisesta loppukatselmuksesta on kulunut yli viisi vuotta ennen rakentamislupahakemuksen vireille tuloa.”

Rakennuslupapäätös 638-2022-218 (Liite 1) on myönnetty 26.4.2022. Kiinteistöllä sijaitsevaan toiseen rakennukseen (PRT 103574718X) on rakennettu väestönsuoja. Rakennuksen osittainen loppukatselmus on pidetty 18.9.2017. Asian kohteena olevan rakennuksen lupahakemus on jätetty 24.3.2022. Aikaa on kulunut kiinteistöllä sijaitsevan edellisen rakennuksen osittaisesta loppukatselmuksesta 4 v 6kk 6 pvää.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos on rakennusluvan 638-2022-218 myöntämisen yhteydessä antamassaan lausunnossaan (Liite 7) katsonut, että kyseisellä kiinteistöllä sijaitseva toinen opetusrakennus (Kantele-talo) tulee ottaa huomioon, kun väestönsuojavelvoitetta ja kokoa määritellään. Kantele-talon väestönsuoja on toteutettu 33 % alimitoitettuna, joten kaikille Kantele-talossa työskenteleville ja opiskeleville ei ole esimerkiksi ilmahälytyksen yhteydessä suojapaikkaa. Rakennusvalvontaviranomaisen vastuulle on jätetty lausunnossa, että voidaanko jo valmiiksi alimitoitettua Kantele-talon väestönsuojaa käyttää uuden, nyt rakennettavan koulurakennuksen väestönsuojana.

Pelastuslaitoksen lausunnossa ei ole sanottu, että väestönsuojan rakentamisvelvoite määräytyy Pelastuslain 379/2011 71 §:n ja 3.momentin mukaan, vaan lausunnossa on tuotu rakennusvalvonnalle huomioon, että Kantele-talon väestönsuoja on alimitoitettu ja se tulisi myös huomioida uuden koulurakennuksen väestönsuojan mitoituksessa.

Väestönsuojan rakentamisvelvoite ei perustu pelkästään aikaisemmin valmistuneen koulurakennuksen osittaisen käyttöönoton ja uuden koulurakennuksen rakennuslupahakemuksen jättämisen alle viiden vuoden määräaikaan vaan pelkästään rakennuksen koko ja käyttötarkoitus velvoittaa rakentamaan väestönsuojan ja se, että riittävää määrää väestönsuojapaikkoja ei ole olemassa kiinteistöllä tai kiinteistön läheisyydessä.

Pelastuslain (379/2011) 75 §:n 1. momentin mukaan rakennusluvan myöntävä viranomais voi pelastusviranomaisesta kuultuaan yksittäistapauksessa myöntää vapautuksen laissa säädetystä väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta, jos väestönsuojan rakentamisesta aiheutuu tavanomaista huomattavasti korkeampia rakentamiskustannuksia suhteessa asianomaisen rakennuksen

rakentamiskustannuksiin tai väestönsuojan rakentaminen ilman suuria teknisiä vaikeuksia ei käy päinsä.

Vapautusta väestönsuojan rakentamisvelvoitteesta olisi tullut hakea rakennusluvan hakemisen yhteydessä. Hankkeeseen ryhtyvä ei ole hakenut vapautusta, vaan on hakenut lykkäystä väestönsuojan rakentamisvelvoitteeseen pelastuslain (379/2011) 71 §:n mukaisesti. Porvoon lupa- ja valvontalautakunta on myöntänyt lisääaikaa väestönsuojan rakentamiseen 18.9.2023 asti.

Pelastuslain (379/2011) 75 §:n 3. momentin mukaan rakennusluvan myöntävä viranomainen voi pelastusviranomaisesta kuultuaan myöntää vapautuksen väestönsuojien rakentamisesta tietyllä alueella, jos siellä pelastusviranomaisen arvion mukaan on ennestään riittävä määrä suojapaikkoja tai väestön suojaaminen on turvattu muulla tavoin. Kyseisellä kiinteistöllä on vain yksi väestönsuoja, joka on valmiiksi alimitoitettu.

Pelastuslain (379/2011) 105 §:n mukaan rakentamisluvan myöntävä viranomainen, voi määrääjässä velvoittaa oikaisemaan sen, mitä on tehty tämän lain vastaisesti tai lyöty laimin ja määräys voidaan antaa sille, joka laiminlyö 71 §:ssä säädetyn väestönsuojan rakentamisvelvollisuuden.

Myönnettyssä rakennusluvassa 638-2022-218 on velvoitteena rakentaa väestönsuoja. Mikäli rakentamisvelvoitteeseen olisi haluttu hakea muutosta, niin se olisi tullut tehdä rakennusluvan valitusaikaan mennessä. Valituksen viimeinen jättöpäivämäärä on ollut 1.6.2022.

Asianosaisen kuuleminen

Porvoon toimitilapalveluille on lähetetty kuulemiskirje 27.3.2024 (Liite 8). Kuulemiskirjeeseen ei ole saatu vastausta asetettuun määräaikaan mennessä.

Asettamispäätökseen vaikuttavat lainkohdat

Maankäyttö- ja rakennuslain (1999/132) 125 §:n mukaan rakennuksen rakentamiseen on oltava rakennuslupa.

Rakennuslupa tarvitaan myös sellaiseen korjaus- ja muutostyöhön, joka on verrattavissa rakennuksen rakentamiseen, sekä rakennuksen laajentamiseen tai sen kerrosalaan laskettavan tilan lisäämiseen.

Muuta kuin edellä säädettyä rakennuksen korjaus- ja muutostyötä varten tarvitaan rakennuslupa, jos työllä ilmeisesti voi olla vaikutusta rakennuksen käyttäjien turvallisuuteen tai terveydellisiin oloihin.

Rakennuslupa tarvitaan myös sellaiseen rakennuksen vaippaan tai teknisiin järjestelmiin kohdistuvaan korjaus- ja muutostyöhön, jolla voidaan vaikuttaa merkittävästi rakennuksen energiatehokkuuteen. Rakennuslupaa ei kuitenkaan tarvita, jos kyseessä on rakennus,

jonka energiatehokkuutta ei tarvitse 117 g §:n 2 momentin nojalla parantaa. ([21.12.2012/958](#))

Rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen olennaista muuttamista varten tarvitaan rakennuslupa. Luvanvaraisuutta harkittaessa otetaan huomioon käyttötarkoituksen muutoksen vaikutus kaavan toteuttamiseen ja muuhun maankäyttöön sekä rakennukselta vaadittaviin ominaisuuksiin. Lupaa edellyttävänä käyttötarkoituksen muutoksena pidetään muun ohella loma-asunnon käytön muuttamista pysyvään asumiseen. Vähittäiskaupan suuryksikön toteuttamisella on katsottava olevan edellä tarkoitettua vaikutusta maankäyttöön, jollei aluetta ole asemakaavassa erityisesti osoitettu tähän tarkoitukseen.

Määräajan paikallaan pysytettävää rakennusta varten rakennuslupa voidaan asettaa määräaika.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 182 §:n mukaan, jos joku ryhtyy toimiin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti taikka lyö laimin näihin perustuvan velvollisuutensa, kunnan rakennusvalvontaviranomainen sekä asianomainen ministeriö markkinavalvontaviranomaisena voi päätöksellään velvoittaa niskoittelijan määrääjässä oikaisemaan sen, mitä on tehty tai lyöty laimin.

Viranomaisen antamaa kieltoa tai määräystä voidaan tehostaa uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakkoa ja teettämisuhkaa koskevassa asiassa sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 186 §:n mukaan kunnan rakennusvalvontaviranomaisen on rakennustyön keskeyttämistä taikka uhkasakon tai teettämisuhan käyttämistä edellyttävän teon tai laiminlyönnin todettuaan ilmoitettava asiasta poliisille esitutkintaa varten.

Ilmoitus saadaan jättää tekemättä, jos tekoa tai laiminlyöntiä olosuhteet huomioon ottaen on pidettävä vähäisenä, eikä yleisen edun ole katsottava vaativan syytteen nostamista.

Rakentamislain (751/2023) 147 §:n mukaan, jos joku ryhtyy toimiin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti taikka lyö laimin niihin perustuvan velvollisuutensa, voi kunnan rakennusvalvontaviranomainen 6, 8, 10, 12 ja 13 luvun mukaisissa asioissa velvoittaa niskoittelijan määrääjässä oikaisemaan sen, mitä on tehty tai lyöty laimin.

Viranomaisen antamaa kieltoa tai määräystä voidaan tehostaa uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakosta ja teettämisuudesta säädetään uhkasakkolaissa ([1113/1990](#)).

Rakentamislain (751/2023) 152 §:n mukaan, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

- 1) aloittaa lupaa edellyttävän rakentamisen tai ryhtyy muuhun toimenpiteeseen ilman 42, 53 tai 55 §:ssä tarkoitettua lupaa,
 - 2) jättää huolehtimatta, että 69 §:n tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten mukainen erityissuunnitelma toimitetaan rakennusvalvontaviranomaiselle,
 - 3) jättää noudattamatta 76 §:ssä tarkoitettua lupamääräystä,
 - 4) toteuttaa vastaavaa työnjohtajaa tai erityisalan työnjohtajaa edellyttävän rakentamishankkeen ilman, että hankkeella on 96 §:ssä tarkoitettu vastaava työnjohtaja tai 97 §:ssä tarkoitettu erityisalan työnjohtaja,
 - 5) ryhtyy 108 §:ssä tarkoitettuun rakennustyöhön ennen aloittamisilmoituksen tekemistä tai ilmoittamatta muihin kuin 109 §:ssä tarkoitettuihin ennen rakentamistyön aloittamista sallittuihin toimiin,
 - 6) laiminlyö 122 §:ssä säädetyn velvollisuuden hakea loppukatselmuksen toimittamista,
 - 7) laiminlyö 139 §:ssä tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä säädetyn velvollisuuden huolehtia rakennuksen käyttö- ja huolto-ohjeen laatimisesta,
 - 8) laiminlyö 140 §:ssä säädetyn velvollisuuden pitää rakennus kunnossa,
 - 9) laiminlyö 142 §:ssä säädetyn velvollisuuden hoitaa ympäristöä,
 - 10) järjestää ulkovarastoinnin häiritsevällä tai häiriötä aiheuttavalla tavalla vastoin 143 §:ssä säädettyä,
 - 11) laiminlyö 145 §:ssä säädetyn velvollisuutensa saattaa rakennuspaikka ympäristöineen sellaiseen kuntoon, ettei se vaaranna terveellisyyttä tai turvallisuutta tai rumenna ympäristöä
- on tuomittava, jollei teko ole rangaistava [rikoslain 48 luvun](#) 1–4 §:n mukaisena ympäristön turmelemisena, törkeänä ympäristön turmelemisena, ympäristörikkomuksena tai tuottamuksellisena ympäristörikkoksena tai 6 §:ssä tarkoitettuna rakennussuojelurikkoksena, *rakennusrikkomuksesta* sakkoon.

Rakentamislain (751/2023) 153 §:n mukaan kunnan rakennusvalvontaviranomaisen on tehtävä ilmoitus 151 ja 152 §:ssä tarkoitettuun teosta tai laiminlyönnistä poliisille esitutkintaa varten. Ilmoitus voidaan kuitenkin jättää tekemättä, jos tekoa tai

laiminlyöntiä on pidettävä olosuhteet huomioon ottaen vähäisenä eikä yleisen edun ole katsottava vaativan syytteen nostamista.

Kunnan rakennusvalvontaviranomainen on rikosasiassa asianomistaja, jos yleistä etua on loukattu.

Uhkasakkolain (1990/1113) 4 §:n mukaan viranomainen voi asettaa uhkasakon, teettämisuhan tai keskeyttämisuhan, jos niin on laissa säädetty.

Uhkasakkolain (1990/1113) 6 §:n mukaan uhkasakko asetetaan määräämällä päävelvoite asianosaisen noudatettavaksi sakon uhalla. Kunkin päävelvoitteen tehosteeksi on asetettava eri uhkasakko. Uhkasakko asetetaan markkamäärältään kiinteänä tai siten, että sen suuruus määräytyy ajan kulumisen mukaan (*juokseva uhkasakko*). Asettamispäätöksestä on käytävä selvästi ilmi, mihin asianosainen on velvoitettu ja milloin, mihin mennessä tai mistä lähtien päävelvoitetta on noudatettava. Määräajan pituutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun mahdollisuus noudattaa sitä sekä muut asiaan vaikuttavat seikat.

Uhkasakkolain (1113/1990) 7 §:n mukaan uhkasakko voidaan kohdistaa vain sellaiseen asianosaiseen, jolla on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitetta. Jos uhkasakko kohdistetaan useisiin asianosaisiin, kullekin on asetettava eri uhkasakko.

Uhkasakkolain (1113/1990) 8 §:n mukaan uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat.

Uhkasakkolain (1113/1990) 10 §:n mukaan uhkasakon asettanut viranomainen voi tuomita uhkasakon maksettavaksi, jos päävelvoitetta ei ole noudatettu eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä. Edellytyksenä uhkasakon tuomitsemiselle maksettavaksi on, että uhkasakon asettamista koskeva päätös on lainvoimainen, jollei päätöstä ole säädetty tai määrätty noudatettavaksi muutoksenhausta huolimatta. Uhkasakon lisäeristä voidaan kerralla tuomita maksettavaksi enintään kolme kertaa peruserän suuruinen summa. Tämän ylittävältä osalta lisäerät raukeavat niiltä uhkasakkojaksoilta, jotka ovat alkaneet ennen kuin päätös uhkasakon tuomitsemisesta tehdään.

Uhkasakkolain (1113/1990) 19 §:n mukaan uhan asettaneen viranomaisen on lähetettävä Maanmittauslaitokselle ilmoitus kiinteistöä koskevasta päävelvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin. Uhan asettaneen viranomaisen tai sen määräyksestä asianomaisen valvovan viranomaisen on lähetettävä vastaava ilmoitus asiaa koskevista myöhemmistä päätöksistä ja päävelvoitteen täyttämisestä. ([13.12.2013/923](#))

Edellä 1 momentissa tarkoitetusta ilmoituksesta tehdään merkintä rekisteriin. Merkintä poistetaan viimeistään viiden vuoden kuluttua sen tekemisestä, jollei uhan asettanut viranomainen ole ilmoittanut päävelvoitteen voimassaolon jatkumisesta.

Hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun.

Asian saa ratkaista asianosaista kuulematta, jos:

- 1) vaatimus jätetään tutkimatta tai hylätään heti perusteettomana;
- 2) asia koskee palvelussuhteeseen tai vapaaehtoiseen koulutukseen ottamista;
- 3) asia koskee hakijan ominaisuuksien arviointiin perustuvan edun myöntämistä;
- 4) kuuleminen saattaa vaarantaa päätöksen tarkoituksen toteutumisen tai kuulemisesta aiheutuva asian käsittelyn viivästyminen aiheuttaa huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle, yleiselle turvallisuudelle taikka ympäristölle; tai
- 5) hyväksytään vaatimus, joka ei koske toista asianosaista tai kuuleminen on muusta syystä ilmeisen tarpeetonta.

Pelastuslain 379/2011 71 §:n mukaan rakennuksen omistajan on uudisrakentamisen yhteydessä tehtävä rakennukseen tai sen läheisyyteen väestönsuoja, jonka suuruudeltaan voidaan arvioida riittävän rakennuksessa asuvia, pysyvästi työskenteleviä tai muutoin oleskelevia henkilöitä varten. Väestönsuojan rakentamisvelvollisuus ei kuitenkaan koske maankäyttö- ja rakennuslain [\(132/1999\) 176 §:ssä](#) tarkoitettua tilapäistä rakennusta tai muuta määräajan paikallaan pysytettävää rakennusta eikä muuta sellaista rakennusta, jonka väestönsuojan rakennuskustannukset olisivat erityisen korkeat suhteessa koko rakennuksen rakentamiskustannuksiin.

Väestönsuoja on rakennettava rakennusta tai samalla tontilla tai rakennuspaikalla olevaa rakennusryhmää varten, jos sen kerrosala on vähintään 1 200 neliometriä ja siinä asutaan tai työskennellään tai oleskellaan muutoin pysyvästi. Teollisuus-, tuotanto-, varasto- ja kokoontumisrakennusta varten väestönsuoja on edellä tässä momentissa säädetystä poiketen rakennettava, jos rakennuksen tai rakennusryhmän kerrosala on vähintään 1 500 neliometriä. Väestönsuojan rakentamisvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos tontilla tai rakennuspaikalla tai yhteisessä väestönsuojassa on ennestään tässä laissa ja sen nojalla annetuissa asetuksissa säädetty määrä vaatimukset täyttäviä suojapaikkoja.

Samalla tontilla tai rakennuspaikalla jo olevia rakennuksia, joita varten on väestönsuoja, ei oteta huomioon uudisrakennuksen

väestönsuojan rakentamisvelvollisuutta määrättäessä eikä myöskään rakennuksia, joiden osittaisesta loppukatselmuksesta on kulunut yli viisi vuotta ennen rakentamislupahakemuksen vireille tuloa. ([21.4.2023/754](#))

Pelastuslain 379/2011 75 §:n mukaan rakentamisluvan myöntävä viranomainen voi pelastusviranomaista kuultuaan yksittäistapauksessa myöntää vapautuksen laissa säädetystä väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta, jos väestönsuojan rakentamisesta aiheutuu tavanomaista huomattavasti korkeampia rakentamiskustannuksia suhteessa asianomaisen rakennuksen rakentamiskustannuksiin tai väestönsuojan rakentaminen ilman suuria teknisiä vaikeuksia ei käy päinsä.

Rakentamisluvan myöntävä viranomainen voi pelastusviranomaista kuultuaan myöntää poikkeuksen tämän lain nojalla säädetystä väestönsuojaa koskevista teknisistä vaatimuksista tai koko- ja sijaintivaatimuksesta, jos siihen on perusteltu syy eikä poikkeuksen tekeminen olennaisesti heikennä suojautumismahdollisuuksia.

Rakentamisluvan myöntävä viranomainen voi pelastusviranomaista kuultuaan myöntää vapautuksen väestönsuojien rakentamisesta tietyllä alueella, jos siellä pelastusviranomaisen arvion mukaan on ennestään riittävä määrä suojapaikkoja tai väestön suojaaminen on turvattu muulla tavoin.

Pelastuslain 379/2011 105 §:n mukaan hyvinvointialueen pelastusviranomainen tai, jos on kyse 8 kohdassa tarkoitetusta asiasta, aluehallintovirasto taikka, jos on kyse 9 kohdassa tarkoitetusta asiasta, rakentamisluvan myöntävä viranomainen, voi määrääjässä velvoittaa oikaisemaan sen, mitä on tehty tämän lain vastaisesti tai lyöty laimin. Määräys voidaan antaa sille, joka: ([21.4.2023/754](#))

L:lla [754/2023](#) muutettu johdantokappale tulee voimaan 1.1.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu: Hyvinvointialueen pelastusviranomainen tai, jos on kyse 8 kohdassa tarkoitetusta asiasta, aluehallintovirasto voi määrääjässä velvoittaa oikaisemaan sen, mitä on tehty tämän lain vastaisesti tai lyöty laimin. Määräys voidaan antaa sille, joka: ([8.7.2022/616](#))

1) laiminlyö 11 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden merkitä pelastustie asianmukaisesti;

2) laiminlyö 12 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden pitää sammutus-, pelastus- ja torjuntakalusto, sammutus- ja pelastustyötä helpottavat laitteet ja palonilmaisulaitteet sekä muut hälytys- ja onnettomuuden vaaraa ilmaisevat laitteet, poistumisreitien opasteet ja valaistuksen tai väestönsuojien varusteet ja laitteet toimintakunnossa sekä huollettuina ja tarkastettuina asianmukaisesti;

- 3) laiminlyö 13 §:ssä säädetyn velvollisuuden huolehtia ilmanvaihtokanavien tai -laitteiden huollosta tai puhdistamisesta taikka 13 a tai 13 b §:ssä säädetyn velvollisuuden huolehtia tulisijan ja savuhormin kunnossapidosta, nuohouksesta tai tikkaiden, kattokulkuteiden tai turvavarusteiden pitämisestä kunnossa;
- 4) laiminlyö 15 §:ssä säädetyn velvollisuuden laatia pelastussuunnitelma;
- 5) laiminlyö 17 §:ssä säädetyn velvollisuuden varustaa asunto, majoitustilat, hoitolaitos tai palvelu- ja tukiasumiseen kuuluvat tilat palovaroittimilla tai muilla laitteilla, jotka mahdollisimman aikaisin havaitsevat alkavan tulipalon ja varoittavat siitä;
- 6) laiminlyö 19 §:ssä säädetyn velvollisuuden laatia poistumisturvallisuusselvitys ja jättää toimittamatta sen pelastusviranomaiselle ja rakennusvalvontaviranomaiselle;
- 7) laiminlyö 20 §:ssä säädetyn velvollisuuden laatia poistumisturvallisuuden toteuttamissuunnitelma asetetussa määräajassa;
- 8) laiminlyö 48 §:ssä säädetyn velvollisuuden laatia erityistä vaaraa aiheuttavan kohteen ulkoinen pelastussuunnitelma, tiedottaa suunnitelmasta tai järjestää harjoituksia suunnitelman toimivuuden varmistamiseksi;
- 9) laiminlyö 71 §:ssä säädetyn väestönsuojan rakentamisvelvollisuuden;
- 10) laiminlyö 72 §:ssä säädetyn väestönsuojan kunnostamisvelvollisuuden muutos- ja korjaustyön yhteydessä;
- 11) laiminlyö 81 §:ssä säädetyn korjausmääräyksen noudattamisen;
- 12) ei noudata tai toteuta 82 §:n mukaisesti määrättyjä erityisiä turvallisuusvaatimuksia;
- 13) vastustaa 108 §:ssä tarkoitettujen pelastustoimen tarvitsemien laitteiden sijoittamista rakennukseen tai rakennelmaan;
- 14) laiminlyö velvollisuuden hankkia ja pitää toimintakunnossa pelastusviranomaisen 109 §:n nojalla määräämiä viranomaisverkon ja viranomaisviestintään liittyvän viestintäpalvelun käytettävyyttä varmistavia laitteita; taikka
- 15) laiminlyö 22 a–22 c §:ssä säädetyn velvollisuuden varautua öljyvahingon tai aluskemikaalivahingon torjuntaan.

Viranomaisen antamaa määräystä voidaan tehostaa uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakosta ja teettämisuudesta säädetään uhkasakkolaissa ([1113/1990](#)).

Sovelletut lainkohdat

Rakentamislaki (2023/751) 147 §, 152 §, 153 §

Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) 125 §, 182 §, 186 §

Uhkasakkolaki 4 §, 6 §, 7 §, 8 §, 10 §, 19 §

Hallintolaki (2003/434) 34 §

Pelastuslaki 71 §, 75 §

Liitteet

Liite 1 Rakennuslupa 638-2022-218

Liite 2 Kehotus 23.10.2023

Liite 3 Toimitilapalveluiden vastine kehotukseen 23.10.2023

Liite 4 Rakennusvalvonnan vastine 3.11.2023

Liite 5 Teams-palaverin muistio 17.11.2023

Liite 6 Palaverimuistio 27.8.2024

Liite 7 Pelastuslaitoksen lausunto

Liite 8 Kuulemiskirje 27.3.2024

Rakennusvalvontapäällikkö

Asetetaan kiinteistön omistajalle päävelvoite ja tehosteeksi uhkasakko uhkasakkolain (1113/1990) 4 §, 6 §, 7 § ja 8 § mukaan.

Porvoon kaupunki

Päävelvoite 1:

Kiinteistön omistajan tulee toimittaa selvitys väestönsuojan rakentamisen aikataulusta 30.4.2025 mennessä.

Päävelvoite 2:

Väestönsuoja tulee olla rakennettuna 2.6.2027 mennessä (rakennusluvan voimassa oloaika).

Päävelvoitteen 1 tehoste:

Asetetaan juokseva uhkasakko, jonka kiinteäksi peruseräksi asetetaan 20 000 € sekä lisäeräksi 10 000 € per alkava viikko, kun päävelvoitetta ei ole noudatettu määräaikaan mennessä.

Päävelvoitteen 2 tehoste:

Asetetaan kiinteä uhkasakko, jonka suuruus on 200 000 €, jos päävelvoitetta ei ole noudatettu määräaikaan mennessä.

Jakelu poliisille sekä maanmittauslaitokselle kiinteistörekisteriin merkitsemistä varten.

